

Johan Bergdahl isolerar taket med wellpappskivor i stället för masonitskivor. Wellpappen viks så att en luftspalt bildas mot taket.

Wellpapp luftar under taket

● **Det går snabbare, blir billigare och det sparar ryggar och axlar. Med den beskrivningen från byggare på Bergdahls Bygg i Mullsjö borde luftspaltskivan i wellpapp bli succé. Men än så länge regerar masoniten.**

När Johan Bergdahl, som äger Bergdahls Bygg AB i Mullsjö, bygger nytt åt firman väljer han lokala råvaror. Det ligger i tiden, men handlar inte i första hand om klimathotet.

Nej, Bergdahls val av en ny Mullsjö-idé för att bygga luftspalt under takpanelen på det nya kontoret är framför allt en fråga om

pris och om arbetsmiljö.

– Det här sparar rygg och axlar, säger Michael Forsberg, en av fyra anställda byggnadsarbetare på Bergdahls.

I stället för att spika läkt och sätta masonit under yttertaket står Michael på betonggolvet vid en bunt wellpappskivor. Skivorna ser ut som ovikta flyttkartonger, med påtryckta anvisningar om hur de ska vikas till rätt form.

Michael viker skivorna vid de stansade spåren, efter anvisningarna. Den färdigvikta skivan har två längsgående, triangulära veck och två veck på kanterna. Vecken gör att skivan, när den monteras,

formar en 35 millimeters luftspalt mot takets ytterpanel.

Michael räcker den 1,5 meter långa skivan till chefen Johan, som arbetar från en nästan laglig lättmetallställning. Johan lägger in skivan mellan takstolarna och häftar fast skivan med en häftpistol.

Häftorna sätter han i igenom en pappflik som går ned några centimeter under luftspalten och ligger an mot takstolen. Det sista momentet i monteringen är att fästa skivan i panelen med fyra skruvar i de triangelformade distansveckena.

– Distansbrickorna gör att

pappen inte trycks ihop samtidigt som de förhindrar att skruven går igenom panelen, förklarar Bengt Sättermann, en av uppfinnarna bakom den patenterade konstruktionen.

Bengt och hans granne i Mullsjö, Birger Svensson, har tagit några år på sig för att utveckla sin metod att bygga luftspalt. De har en bakgrund i byggbranschen och idén utvecklades över staketet.

Nu satsar de på idén på heltid i företaget Byggmatek som har avtal med tillverkare och pal-lar med wellpapp på lager. Men byggbranschen är konservativ.

INGEMAR DAHLKVIST

Michael Forsberg (bilden) gillar wellpappskivorna. "De sparar rygg och axlar", säger han. När skivan viks formas en läkt för luftspalten. Distansbrickorna träs i urtagen och hindrar att wellpappen trycks ihop.

TIPSA GREJER & GREPP!

Ring 08-728 49 70

GREJER & GREPP PÅ INTERNET

Gå in på vår hemsida

www.byggnadsarbetaren.se

- Vi har kontaktat hustillverkare och isoleringsföretag och intresset har varit stort. De konstaterar oftast att priset och tekniken är bra men försäljningen har inte kommit i gång fullt ut, säger Bengt Sättermann som nu försöker introducera metoden via byggvaruhus.

Johan Bergdahl och Michael Forsberg gillar produkten. De konstaterar att de sparar tid, pengar och muskelkraft jämfört med att spika läkt och häfta fast tung, fladdrig masonit.

Enligt beräkningar som Bengt Sättermann och Birger Svensson gjort sparar man cirka åtta mi-

nuters arbetstid per löpmetrar luftspalt med wellpapp-metoden. Och enligt samma beräkning blir totalkostnaden, material plus arbete, ungefär hälften av vad kostnaden per löpmetrar blir med traditionell metod.

Vid takfoten använder man en specialskiva med en flik som skjuts ner mot hammarbandet. Vid sneda taktytor får de standardiserade skivorna skäras och anpassas till det unika facket. Där kan det bli nödvändigt att komplettera med läkt.

- Då får man använda fritt skapande, säger Johan Bergdahl.

INGEMAR DAHLKVIST

PERNILLA MAHLMAN

Tumstocksanhållets uppfinnare Anton Svensson går fortfarande på byggymnasiet i Sandviken.

ANTON, 18, HAR ALLTID RÄTT VINKEL

● För dem som är trötta på rispör i fingrarna och sneda linjer finns nu ett verktyg som håller tumstocken på exakt det måttet du vill kapa skivan.

När Anton Svensson, som går tredje året på byggprogrammet på Sandvikens gymnasieskola, var ute på praktik fick han bland annat stå och mäta upp och kapa till gipsskivor. Ganska snart märkte han att huden på pekfingeret nöttes och slets mot skivkanten.

- Jag tyckte det verkade både onödigt och dumt och började fundera på varför det inte fanns något verktyg som underlättade jobbet och sparade på fingret, säger han.

Anton tog kontakt med Kalle Wallin, lärare på gymnasiet, och tillsammans började de tillverka prototyper i metall. Målet var att uppfinna ett verktyg som kan användas för att underlätta vid måttagning och skärning av

gipsskivor. Resultatet är Tumstocksanhållet, ett nio centimeter långt hårdplastverktyg som går att fästa vid en nyckel hållare i bältet.

På ena sidan av verktyget finns en ränna där man fixerar tumstocken och justerar den efter vilket mått man ska kapa skivan.

Tumstocksanhållet tillverkas i Sandviken och finns för tillfället bara att köpa på byggföretag i trakten. Anton och Kalle håller dock på att få ut det på några postorderföretag också.

Verktyget kostar omkring 40 kronor ute i handeln och med tanke på att det kostat över 100 000 kronor att utveckla så blir det till att de säljer ordentligt. Något uppfinnaren inte tvivlar på.

- Bara folk får reda på att det finns ett sånt här verktyg så kommer de väl vilja ha ett, säger Anton.

MAGNUS BERGSTRÖM